

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣ

卷之三

ΔΟΓΙΣΜΟΣ Α' ΕΞΑΜΗΝΙΑΣ 1909

Karástanos τῆς 30 Ιουνίου 1909.

ENEPRHTIKON

Πλησίασε ἐναὶ μικρὸ παρθεράνι καὶ κοιτάξε
μέσα.

Ελδε τὴν γυναικά του, τὴν γριὰ Μαρκοսτώ καὶ τὸ γιατρό, δὸς ὅποιος εἶταν ἔνας νέος μὲ γενεκήα καὶ γελαστὰ μάτια. Κρατοῦσε τὸ καπέλο του, ἔνα σταυρὸν ἡμίψηλο στὰ χέρια. Σὲ μιὰ γωνία ὑφειος μὲ βουβόν πρόσωπο, καθόταν καὶ ἔρραβε ὁ γέρο Σχλῆς ἔνα βραχί του μαῦρο κολλώντας τὸ αὐτὸν ἔνα μπάλωμα καφετέρι. "Αν καὶ προσηλωμένος στὴν ἐγγασία του, φαινόταν νὰ προσέχῃ στὴν ὄμιλία τῶν δυὸς γυναικῶν καὶ τοῦ γιατροῦ. "Ένας γάτος παρδαλὸς καθισμένος κοντά του, τὸν ἔβλεπε γυσταγμένος. Κείνη τὴ στιγμὴ μιλοῦσε δὲ γιατρός.

— Κακὸν είναι ἀλήθεια, ἔλεγε, νὰ κάνη κανεὶς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ παιδιοῦ του, γιατὶ μπορεῖ ἔξαφνα νὰ θέλῃ νὰ πάρῃ κανέναν παλιάνθρωπο, ἀχρεῖς υπὸ κείμενο!.. Τὸν δποῖον δὲν τὸν πάρῃ θὰ πάρῃ τὴν καταστροφή του! Πρέπει νὰ μὴν ὑποχωρεῖ εἰκολα δὲ γονιός σὲ τέτοια πράγματα! Καὶ μάλιστα, κάποτε, νὰ φέρνονται στὸν ἐρωτευμένο δύως στὸν τρελλό. Δηλαδὴ τὸ κάτω-κάτω, δέσιμο! "Ετοι είναι, κυρά μου! Γιατὶ δύως τὸν τρελλό δὲν τὸν ἀφίνουνε νὰ χτυπήσει τὸ κεφάλι του στὸν τοζχο καὶ τὸν δένουν, ἔτοι καὶ στὸν πάσχοντας τὸ νόσημα

αὐτό, γιὰ νὰ μὴν καταστρέψει! Δέσμοι! "Αν δημω-
δεῖξει κατί: ο ἄνθρωπος, πών θέλω, πρέπει νὰ τῇ
τὸν δίνουμε καὶ μὲ τὴν εὐχή μας!..

— "Ο γιατρὸς σταμάτησε γιὰ μιὰ στιγμὴ καὶ φάνηκε νὰ κοιτάζει τὸ γέτο, που εἶχε σηκωθεῖ καὶ τριβόταν στὸν ώμο τοῦ γέρου Σαλῆ μὲ θύμωμάν την οὐρά. "Επειτα πρόσθεσε γελαστά :

— "Οταν τῆς τὸν δώσουν, καὶ καλὸς νὰ είναι δῆμα πάψει ἡ τρέλλα εὐθὺς μὲ τὶς πρώτες δυτικές σκεις, που πάντα βγαίνουν στὴ μέση, θὰ ρυχτοῦ στους γονεῖς, γιατὶ τοὺς ἀφίσαι νὰ τὸν πάρουν !

— "Αμ τάχουσα αυτό χιλιάδες χιλιάδων φορές
Νά, άκρια καὶ ἡ Φροσυνών ἡ Ζαφτισμιὰ τῆς Φρό-
σως τοῦ Βίλγα, ποὺ πήρε τὸ Μιχάλη I. τὸν πετα-
λωτὴ δάκ, ποὺ ἀγαποῦσε τρελλά. Μὰ αὐτὴ μόνο
"Ολες μας, καὶ οἱ γρηγορίαι ἀκόμα! Νὰ τὰ λέμε
"Ολες μας, ἀμα πάρουμε τὸν ἔνα, θυμούμαστε τὸ
ἄλλον, ποὺ μᾶς ζητοῦσε καὶ δὲν τὸν θελαμε. Καὶ
τὸν κάνουμε θεὸν τώρα κείνον ποὺ μιὰ φορά τὸν βρέ-
σκαμε διάζολο! "Ετσι εἰμαστε, καλέ, ὅλες οἱ γυ-
ναικες! Δὲν ξέρω οἱ ἄντρες. 'Αλλὰ μεῖς οἱ γυναι-
κες εἰμαστε θέ μου φύλαγε! Δὲ λένε, γιατρέ: Πύρ-
γυνή καὶ θάλασσα; Τὰ τρία αὗτὰ εἶναι τὰ κακά

στειχεῖα! Καὶ δὲ λένε ψέματα! Τὸ εἶπε καὶ ἐ^παπόστολος Πέτρος...Πέτρος;.. Παύλος, Πέτρος.
Οἱ κύριοι Βολβῆς ἀνοίκει καίνη τὴν στιγμὴν τὴν

πόρτα καὶ τὴν διέκοψε.
— Γειά σου, γιατρέ ! εἶπε στὸ γιατρό. Πώσα
ξέτισε; Απαντεῖ λυγίζεις: "Οὐλακάντερίουν!"

Σάπια κρέατα, γιατρέ ! νεῦρα, κόκκαλα !..
‘Ο γιατρὸς τάχοις χαμογελώντας καὶ μὲ γυ-

— Στέκε νατί ! είπε σηκώνοντας τό κεράλι Ισα,

εἰσθε γέροντος κόκκινο! Θάξ πάτε ἐκατὸν καὶ πάνω!
— Μόνον; ἔχανε δὲ κύριος Βολβῆς.
— Εἶναι δύνατόν να πάτε καὶ διακόπτα. Τώρα
δύμας δὲ ποῦμε καὶ γι' αὐτὰ τὰ νέα κόκκινα καὶ

νεῦρα!..
Ο γέρο Βολθής ξερόβηγε.

— Ο γιατρός έκκολουθησε :
— Αυτά τὰ νέα κόκκαλα καὶ νεῦρα δὲ βρήκανταν μπόρεσσι... Λίγων ωρών τὸ κορίται!

— Ε, τί;
— Θέλει παντρεία! Νά της τὸν δώσῃς!

‘Ο κύριος Βολβῆς, όν καὶ περίμενε τὴν ἐπίθεσην
ταράχηται σὲ μεγάλο δέντρο, πού τὰ κλαδιά του
χτυπᾷ ξαφνικός διάεμος!

καὶ θὲ κοιτάζουν ἡ νὰ βροῦνε θέση ἡ νὰ μεταναστέψουν, καὶ θὲ ξεχόσουν ἔτσι ὀλότελα τὰ στρατιωτικά. Ἀφίνουμε ποὺ αὕτοὶ ίσα εἰναι ποὺ δημιουργοῦν τὸ σιρατὸ τῶν ἀπαλλαγέντων. Στρατὸ λοιπὸν θὰ δώσουν τὰ χωράφια, κι ὅχι τὰ σκολειά, τ' ἀργαστήρια τῶν ἀπαλλαγέντων.

Σήμερα γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς δὲ φτάνει τὸ συντακτικὸ κ' ἡ γραμματική. Χρειάζονται πολλὰ ἄλλα πράματα. Κι αὐτὰ τὰ πράματα πρέπει νὰ μαθαίνῃ διὰ τοῦ χωριάτη στὸ σκολειό τὸ δημοτικό. "Οσο γιὰ τὸν ἀγῶνα σκολειά μπορεῖ κανεὶς νὰ βάλῃ τὸν κανόνα: Λιγότερα χρόνια γιὰ μελέτη, νωρίτερο βάθτισμα μέσα στὸν κόσμο. Τριάντα χρονῶν δὲ Ἀμερικάνος ἔχει δημιουργήσῃ τὴν περιουσία του ἢ ἔχει ἀλλάξει πέντε-έξι ἑπαγγέλματα γιὰ νὰ βρῇ ἐκεῖνο ποὺ θὲ τοῦ δώσῃ τὴν ἐπιτυχία. Ἐμεῖς μπροστά μας ἔχουμε καὶ ζωντανὸ παράδειγμα αὐτοῦ τοῦ κανόνα. Παιδὶ δεκαπέντε χρονῶν ἀφίσε τὰ γράμματα καὶ μπήκε ὑπάλληλος στὸ γραφεῖο τοῦ πατέρα του. Ἐκεὶ μέσα ἔμαθε τόσο καλὰ τὴ δουλειά του ποὺ σήμερα εἶναι ὑποδιευθυντής στὸ ἀντερικὸ μέσον μεγάλης Τράπεζας.

"Εδώ τελιώνει τὸ ἁνύριο τῆς «Οἰκονομικῆς Ἐλλάδας». Οἱ ἀναγνώστες τοῦ «Νουμᾶ» πολλὲς φορὲς θὰ διάβασαν σ' αὐτὲς τὶς στήλες σκορπισμένες τὶς παραπάνου ἀλλήθειες. Μὲ τὸ ζήτημα δὲ σεματάσι ίσα μ' ἔδω. Θὰ θέλαμε νὰ ρωτήσουμε τὸ συντάχτη τῆς «Οἰκονομικῆς Ἐλλάδας» ἢν ἀληθινά πιστεύει πὼς μπορεῖ νὰ δοθῇ πραχτικὴ κι ἀληθινὴ μόρφωση στὰ παιδιά μας μὲ τὴν ἀλλαγὴ μονάχη τοῦ ἀπαδευτικοῦ συστήματος, χωρὶς ν' ἀλλάξῃ καὶ δι γλωσσικὸς τρόπος τῆς διδασκαλίας, ποὺ δὲν εἶναι διόλου πραχτικὸς δῆλος γίνεται: σήμερα μὲ τὴν φεύτικη, νεκρή μουχλιασμένη, ἀκατάστατη, ἐπιπλέων, διεφταρμένη, ἀσυνείδητη καὶ ἀψυχη καθερέουσα.

Κι ἀφοῦ θέλει πραχτικὴ μόρφωση, ποὺ φυσικὰ ἀπαιτεῖ πραχτικὴ γλώσσα, γιατὶ δὲν τὸ λέει φανερά καὶ γιατὶ δὲν ἔρχεται νὰ πολεμήσῃ μαζὶ μας σὰν εἰλεκτρικὴ ἀνθρωπός ποὺ φαίνεται νὰ είναι;

"Η μῆπως κι αὐτὸν τὸν ἔχει ἀδράξει ἡ πρόληψη, καὶ δὲν μπορεῖ νὰ λευτερωθῇ ἀπό διάτη; Μὰ χωρὶς νὰ πετάξῃ ἀπὸ πάνου του αὐτὸς πρώτος τὴν πρόληψη, πῶς ἔρχεται νὰ φωτίσῃ τὸν ἄλλον;

Φοβάται μήν τοὺς πούνε μαλλιάρδο καὶ Ψυχαριστῆ; Καὶ τὶ σημαίνει αὐτὸ σ' ἔναν ποὺ θέλει νὰ φυσήσῃ μιὰ καινούρια πνοή, στὸ σπουδαιότατο ζήτημα τῶν παιδιῶν μας; Στὰ λόγια πρέπει νὰ προσέχῃ ἡ στά πράματα;

Μαλλιάρδος καὶ Ψυχαριστῆς εἶναι ἔνας νέος παιδαγωγὸς δ. κ. Ἀλέξαντρος Δελμοῦζος, μὰ στὸ Βόλο μέσα σ' ἔνα χρόνο ποὺ τὸν δόθηκε νὰ διευτυγχάνει σκολειὸ κοριτσιῶν, ἔκαμε θέματα μπάζοντας ἔκει μέσα τῇ ζωντανῇ μας, τῇ δημοτικῇ μας, τὴν ἀληθινή μας γλώσσα, ἔτσοι

τρανὸ παράδειγμα γενναιότητας ἀπ' τὴν μιὰ μερὶὰ γιὰ τοὺς ἄλλους, κι ἀπ' τὴν ἄλλη τρανῆς χρησιμότητας τῆς παιδικαγιᾶς του μόρφωσης, μ' ἀνοιχτὴ τὴ σημαία τοῦ δημοτικοῦ.

Καὶ νομίζουμε πὼς αὐτοῦ εἶναι τὸ ζήτημα.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

ΜΑΡΑΜΕΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΑ

Σιδὸ περιβόλι μιὰν αὐγὴ κατέβημα νὰ κόψω μά- που διαπημένα λούλουνδα.

"Ωμέμ, κάποιο μαῦρο σύγγεφο τοῦ Χυρόπωρου, κάποιο ἄγριο φυσομανητὸ τάχει ωξεῖ μαραμένα στὸ χῶμα! Κοίτα! πόσο χλωμὰ γέρνουν τὰ ἑέρχωμα δινθόφυλλα, ἀλλοίμονο, χλωμὰ σὰν τὴν ἀγάπη σου, καλέ μου, πούνιοισα ἔνα πρωτὸ νὰ ἐεψυχάρῃ χλωμάζοντας ἀπ' τῆς παρδιᾶς σου τὰ μυστικὰ τὰ βάθη, μαζὶ μὲ τὸ πρώτο φέσημα τοῦ Χειμῶνα, μαζὶ μὲ τὰ λούλουνδα τοῦ κήπου, πὸ γύραντε χλωμὰ στὸ χῶμα μιὰν αὐγὴ, ἀλλοίμονο!

ΛΙΓΕΙΑ

ΜΑΝΩΛΗΣΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΜΕ ΠΙΑΝΟ

Τυπωθήκαντε στὴ Λειψία καὶ πουλούνται στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμᾶ».

α') ΠΟΙΗΣΗ ΜΑΛΑΚΑΣΗ:

- 1) Στὴν ἀνέμη καρφωμένα . Δρ. 1.—
- 2) Τραγουδάκι . . . . . > 1.—
- 3) Στὴ νῆσο πέρα δ πύργος τῆς Αθωρητῆς . . . . . > 1.—

6') ΠΟΙΗΣΗ ΔΔΕΣ. ΠΑΛΔΗ:

- 4) Μολιβιάτισσα . . . . Δρ. 1.—
- 5) Μισιριώτισσα . . . . > 1.—
- 6) Ρουμελιώτισσα. . . . > 1.50
- 7) Ἀφροδίτη. . . . > 1.50
- 8) Χάιντε χούρδε . . . . > 1.—
- 9) Μικρούλα . . . . > 1.50
- 10) Στὸν Ἐποπα (μαλλιαρικὰ Πόπι!) Χαρίζεται. "Όλα μαζὶ ἔνας τόμος δρ. 5.

— Γέρο πονήρε! ἔκκενε χατδεύοντας τὸ μάγουλό του, πιστεύω δτὶ μόνο σὺ έρεις τὸ καλὸ κρασὶ καὶ τὸ καλὸ φαΐ.. Κεφτεδάκια πρὸ πάντων! Ναί, ναί! Δὲν ὑπόρχει λόγος!..

Ο χρότες ξακολουθοῦσε σὰ νὰ συνδέεις τὰ λόγια του.

Μιὰ μορφὴ πέρασε γρήγορα τυλιγμένη σ' ἔνα μαύρο σάλι. Ό κύρι Βολβῆς τὴ γνώρισε.

— Η Κατερινιώ! Που νὰ πάεις ἔδω! Ποῦ δὲλλο... Νά το! Νά, η πόρτα! "Άλλο ευμβούλιο ἔτοιμαζουνε!..

Τοῦ ἥλθε ἐπιθυμία νὰ βγει καὶ νὰ πάει νὰ μάθει κρυφὰ τὶ θὰ ἔλεγχω, ἀλλὰ κρατήθηκε.

— Τὶ ἔπαθα! Γιὰ νὰ στενοχωρηθῶ; "Οταν δὲν ἔχει κανεὶς σκέψει λυπηρές, δτὰν δὲν τοῦ καλύγεται καρφὶ γιὰ τὸ καθετέ, δὲ στενοχωριέται καθέλου, σίγουρα εἶναι νὰ γίνει Μαθουσάλας στὰ χρόνια κι ἀκόμα!..

Μιὰ ἰδία πέρασε ἀπ' τὸ νοῦ του πάλι καὶ εἶπε σιγὰ ἀπαντώντας στὸν ἔκυπτο του καὶ ὅχι στὴ σκέψη αὐτῆς.

— Ποῦ ξέρεις!

Καὶ εὐχαριστημένος, ἀφοῦ τράβηξε μακριὰ τὸ μαγκάλι, ποὺ μέσα στὴ στάχτη κοκκίνισαν τὰ καρ-

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν 'Αθήνα δρ. 8.— Γιὰ τὶς 'Επαρχίες δρ.

Γιὰ τὸ 'Εβωτερικὸ δρ. 10.

Γιὰ τὶς ἐπαρχίες δεκόμαστε καὶ τελιμηνες(2 δρ., τὴν τεμητα) συντρομές.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής δὲ στελλει μπροστὰ τὴ συντρομή του.

10 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 10

Τὰ περαδύμενα φύλλα τοῦ Νουμᾶ πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμὴ.

ΒΡΙΣΚΗΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, 'Ομόνοια 'Εθν. Τράπεζα 'Υπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιόδρομου ('Ακαδημία), Βούλη, Σταθμὸς υπόγειου Σιδηροδρόμου 'Ομόνοια), στὰ κιόσκια Γιαννοπούλου (Χαττεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Εστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (άντικρου στὴ Βούλη).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτεῖα τῶν 'Εφυμερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουζᾶ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ο κίντυνος — Η διάλυση — Δρακόντεια μέτρα!

— Υπουργικὴ φεκλάμα — Τὰ κορίτσια μας.

ΤΙΠΟΤ' άλλο λειπόντων μπὸ μὰ συνειθισμένη ἀλλαγὴ 'Υπουργεῖου δὲ ζητούσαμε. Καὶ τὴν πιτύχαμε τὴν ἀλλαγὴ καὶ συχάσαμε—καὶ φυλάμε τῷρα τὴν δρεξῆ μας τὴν ἐπαναστατικὴ γιὰ τὴ βλογχημένη τὴν θρησκεία ποὺ θὰ βαρεθοῦμε τοῦτο τὸ 'Υπουργεῖο καὶ θὰ ζητάμε νάρθει δ Θεοτόκης ή κανένας ἄλλος. Σωτήρας νὰ μᾶς σώσει ἀπὸ τὸν κίντυνο.

Γιατὶ, μὴν τὸ ξεχνάτε, δ κίντυνος ἐ πι στρατεία τε τε ο ατεύτητα πάντα παρακαθίσει τὸ ένα κόμμα στὸν 'Αρχή, καὶ τὸ ἄλλο, τὸ ἀπ' δέξιω, ἀρχινίσει νάπελπίζεται πὼς θ' ἀρπάξει τὸ Κεντρικὸ ταυμεῖο στὰ χέρια του. Σὲ μὰ σύντιμη περίσταση (κι ὅτα μάλιστα τύχει τὸ ἀπ' δέξιω κόμμα νὰ λέγεται Ραλλικὸ) ο ἀτμοσφαιρα γιομίζει ἀπὸ φοβέρες, τὰ κατάβαθμα τῆς γῆς γκαστριολογιοῦνται ἀπὸ ἐπανάστασες, οι θρόνοι σειροῦνται, τὰ δόντια τρίζουν, τὰ χέρια γροθιάζουνται. Τρέμετε, τύραννοι!

Μὰ κάτι γίνεται στὸν μπερντέ τοῦ Καραγκιόζη πάπια δὲλλαγή σημαντικά. Ο σιδρ Αιονύδιος δέρνει δηντὶ νὰ δέρνεται, δη μπαρμπαγιώργης τὰ κάνει ούλασσα. Καὶ η παράσταση τελιώνει μὲ χεροκροτήση.

Θυμάσται τῷρα δ γέρο Βολβῆς πράγματα ποὺ εἶχε κκιρό νὰ τὰ φέρει στὴ μνημη του, καὶ μαζὶ θυμάσται ποὺ δτὰν εἴται γιὰ νὰ παντρευτεῖ, τὸν ἔλεγχον πολὺ μεγάλο στὰ χρόνια, καὶ εἴται, γιατὶ περνοῦσε τὴ γυναίκα εἴκοσι σωστὰ χρονάκια! Κεῖ στὰ χωρὶς γνωρίζεις δὲν ἔνας τὸν ἄλλον καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ καρπιάτ νὰ βροῦνται τὰ χρόνια κανενας ἀπ' αὐτούς, ἔχουν τὰ γερά τους, τὰ δικαλλιέργητα κεφάλια ποὺ δημόπεσται μέσα γράφεται σὲ σὲ σίδερο.

— Είναι μεγάλος!